

METSÄTALOUS

Jos epäonnistuneiden poimintahakkuiden jälkeen jäljelle jää vain huonosti kasvavaa puustoa, on käytettävissä tehokas lääke: katkaisuhuito. **VANHEMPI TUTKIJAI SAULI VALKONEN, METSÄNTUTKIMUSLAITOS**

Poimintahakkuu vaatii perehtymistä puustoon

Tutkija Sauli
Valkonen kannustaa
kokeilemaan eri-
ikäisrakennetta.

LAPINJÄRVI (MT)
Uusi metsäläki sallii toteutusa-
saari-ikäiskranteiden met-
sän eli jatkuvan kasvatuksen
perinteisen, tasakaipun met-
sänsäkasvatuksen rinnalla.
Läkiästy vaimistui elokusa-
sa, ja uusi läki tulee voima-
todennäköisesti vuoden 2014
alusta.
Läkiästyksen taustalla on ha-
lu antaa metsänomistajille ny-
kyistä suurempi vapaus päättä-
mistä he metsään käsittelevät.

Turvemailla valmiiksi eri-ikäisrakennetta

Metsätunturkimuslaitos (Metla) on tutkinut kuusikoiden kasvattamista eri-ikäisenä Erihankkeessaan jo 20 vuoden ajan.

Ojitettu korpi tai soistunut kivennäismaa on osoittautunut taimettumisedellytyksiltään hyväksi, vanhempi tutkija **Sauli Valkonen** Metlasta kertoo.

Eri-ikäismetsätalous sopisikin todennäköisesti parhaiten turvemaille, joilla on jo valmiiksi eri ikäistä puustoa.

Koelat Lapinjärvellä harvennettiin poimintahakkuuin viime talvena. Juurikääpä on alueella suuri riesa, eivätkä tutkimusmetsätkään ole säästyneet sienien tuhoilta. Juurikääpärisikin ja korjuuvaurioiden välttämiseksi talvihakkuu on eri-ikäismetsätaloudessa paras.

"Turha odotella tukkimusteluksia"

Poimintahakkuissa poistetaan pääasiassa suuria yksittäisiä tuituja. Lisäksi poistetaan vialliset ja sairaut pienten puu harvennusten pienten puiden puu harvennukset.

Pieniä puuta on oltava paljon, jotta ne muodostavat tulevaisuuden tukkipuureservin.

Leimikon suunnittelijoille uusi menetelmä tuo haasteita. Miten erottaa puut, joista on poimintahakkuun jälkeen ainesta valtaapuiksi ja ne, joiden elyminen kestää vuosikymmeniä?

Valkonen kuitenkin kannustaa metsänomistajia kokeile-

KARI SALONEN

Metsän kasvattaminen eri-ikäisenä ei lisää lahoppuun määrää. Monimuotoisuuden vaalimiseksi säästöpuita pitää jättää määrätietoisesti siinä missä tasa-ikäisen metsän kasvatuksessakin, tutkija Sauli Valkonen muistuttaa. Kuvassa poimintahakkuin käsitelty koeala itäisen Uudenmaan Lapinjärvellä.

Poimintahakkuissa tulee herkästi korjuuvaurioita.

maan eri-ikäiskasvatusta sen sijaan, että he odottelisivat tutkimustuloksia. Kun metsään omistajat ja metsäammattilaiset lähtevät yhdessä kokeilemaan, syntyy runsaasti kokemuksia ja tutkimuskohteita.

"Jos epäonnistuneiden poimintahakkuiden jälkeen jäljelle jää vain huonosti kasvavaa puustoa, on käytettävissä tehokas lääke: katkaisuhuolto. Puusto matalaksi, mätästyä ja kuusen istutus!" hän tokaisee.

Hakuista voi tulla erimielisyyksiä

Eri-ikäismetsän kasvatuksen valvonnassa ei lakiesityksen mukaan mitata taimettumista. Hakkuiden jälkeen metsään on

vain jättävä vähimmäismäärä kunollista puuta.

Esimerkiksi Etelä-Suomen tuoreilla kankailla jäljelle jäävään puuston pohjapinta-ala on tehtävä vähintään 11 neliömetriä oheltaavilla, Pohjois-Suomen kuivahkoilla kankailla 7.

Puuston saa siis hakata yllättävän harvaksi. Jos eri-ikäismetsän kasvattaja kuitenkin haluaa puustonsa alle määrätyn vähimmäistiedon, metssikkö määrätään uudistettavaksi.

Valkonen epäilee, että metsänkäsitteily valvonnasta tulee monimutkaista. Hän on myös varma, että poimintahakkuut aiheuttavat erimielisyyksiä metsänomistajien ja puunkorjaajien välillä.

Kun metsäkököä kasvatetaan eri-ikäisenä, metsänomistajan pitää tietää hyvin, miten metsän rakenne muuttuu hakkuun jälkeen. Hakkuusopimukseen pitää kirjata tarkasti, mitä puita poistetaan ja mitä jätetään kasvamaan.

Saattaa lisätä puun tarjontaa

Poimintahakkuiden kannattavuudesta väännetään jatkuvasti kiista. Valkosen mukaan lähtö-arvoja ja oletuksia muuttamalla kannattavuuslaskelmista saa juuri sen arvon kuin itse haluaa.

”Kun vertaillaan tasa- ja eri-ikäisen metsän kasvatusta, saadaan ihan erilaisia tuloksia, jos lähdetään paljaalta maalta tai

jos oteetaan uudistushakkuutu-
lta mukaan.”

Valkosen mukaan poiminta-
hakkuuita olisi järkevää tehdä
Etelä-Suomen kuusikoissa noin
15 kertyvän välein. Silloin puuta
kysyttyä noin sata kuutiometriä
hehtautilta.

”Puuntuotannon maksimoin-
ti ei ole jatkuvan kasvatuksen
tavoi te. Päämottiivi on saada
hakkuutulotja mutta välttää avo-
narkuutta”, Valkonen toteaa.

Eri-ikäis metsän kasvatus voi
parhaimmillaan lisätä puun
tarjontaa. Ne, jotka eivät halua
avohakkuita, saattavat nyt tarjo-
ta puuta myyntiin.

Se, löytyykö puulle ostajia ja
mihin hintaan, jää nähtäväksi.

SÄNTI NIEMI

Jatkuva kasvatus kiinnostaa joka toista

Metsäntutkimuslaitoksen viime vuonna julkaisemaan suuren metsäntaloustutkimuksen mukaan eri-ikäiskansien keski-ikä jatkuvaan kasvutukseen suhteutautuu hyvin myönteisesti. Kyselyyn vastasi runsaat 400 metsätilaa. Lähes puolet vastasi uskojaan jatkuvan kasvutuksen olevan mahdollista Suomen olosuhteissa ja yhtä moni katsoi sen olevan mahdollista ainakin joillain kohteilla. Kyselyn perusteella 27 prosenttia metsäntaloustutkimusta olisi tehnyt valmis siirtymään jatkuvan kasvutukseen joko kaikkissa tai osassa metsiään, jos se sallitaan laeissa ja sitä tarjotaan neuvonnan vaihtotona. Lisäksi yli puolet metsäntaloustutkimusta on kiinnostuneita perehtymään ja kokeilemaan

prosenttia metsäntaloustutkimusta ei käyttäisi lainkaan jatkuvaa kasvutusta. Jatkuva kasvatus kiinnostaa etenkin pienmetsäntaloustutkimusta ja virkistyskäyttäjää, joilla metsäntaloustutkimuksen päämäärä on puuntuottoon sijaan luontoarvojen säilyttäminen. Kiinnostuneita joukossa on myös nykyisin metsänhoitotapoihin tyytymättömiä metsäntaloustutkimusta. MTK:n metsäjohtaja **Juha Hakkarainen** pitää hienona asiana, että metsäntaloustaloustutkimusmenetelmän käyttöön lain myötä lisää valinnanvaraa. ”Pidän kuitenkin muistana, että ei Suomi yhtäkkiä siirry jatkuvaan kasvutukseen. Hyvä, että menetelmä sallitaan, mutta avohakkuu säilyy valtametelmänä.”

SUVI NIEMI

Jatkuvan kasvatuksen

+ hyviä puolia

- ei maanmuokkaus-, uudistamis- ja taimikonhoitokustannuksia
- maisema säilyy peitteisenä
- avohakkuusta ja maanmuokkauksesta johtuva humuksen hajoaminen ja hiilen vapautuminen ilmakehään vältetään
- pienillä tiloilla mahdollisuus tasaisiin tuloihin
- turvemailla mahdollisuus välttää metsänviljely-ongelmat
- lajit, jotka vaativat jatkuvasti varjo-olosuhteita, hyötyvät

- huonoja puolia

- suurten puiden poisto aiheuttaa korjuuvaurioita
- juurikääpärisiä kasvaa, kun hakkuita tehdään usein
- taloudellinen kannattavuus epävarmaa
- vähän käytännön kokemusta ja päteviä neuvoja
- johtaa metsiköiden suuressa määrässä
- menetelmään siirtyminen vaikeaa, sillä nyky metsät tasaikäisiä ja vailla alikasvosta
- taimien jalostus-hyöty jää saamatta

Metsävienti jäi alavireeseen

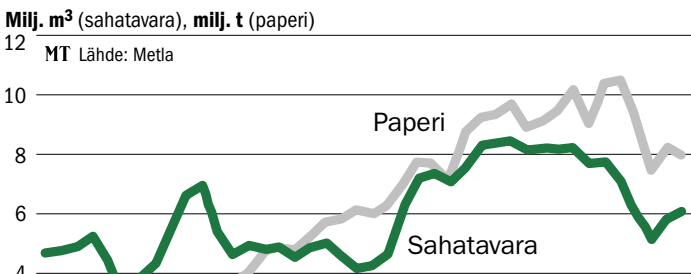
Paperin ja sahatanvaran vienti romahti vuonna 2008. Sen jälkeen alavire on hellittänyt hyvin hitaasti.

Metsäntutkimuslaitoksen mukaan metsäteollisuuden vienti jäi viime vuosina 11,2 miljardin euron. Metsäviennin osuus koko tavaraviennistä pysyi lähes ennallaan eli viidenneksessä, koska myös muut perinteiset vientialat ovat olleet vaikeuksissa.

Jos metsäviennin putsaus rahanarvon muutoksista, silloin huippuvuosi osui vuosituhatannen vaihteeseen, jolloin metsäviienti pyöri 18 miljardin euron tuntumassa.

Sen jälkeen viennin arvo on laskenut tasaisesti muutamaa kymmentä prosenttia lukuunottamatta.

Sahatavaran ja paperin vienti 1970-2011

Paperivienti tuo euroja

Viime vuonna ylivoimaisesti eniten vientieuroja keräsi paperiteollisuus. Sen osuus potista oli 9 miljardia euroa.

Paperivienti on kärsinyt Eurooppaa vaivaavasta yltarjonnasta.

Sekä paperin vientimäärää että -hintaa putosivat kolmella prosentilla viime vuonna.

Suomalaisen paperin suurimmat ostajat olivat Saksa ja Britannia. Kartongin ostoista Saksan niskaan hengitti Venäjä.

Massaa meni eniten Kiinaan, missä paperin kulutus kasvaa vauhdilla.

Puutuoteiteollisuuden viennin arvo putosi viidellä prosentilla 2,2 miljardiin euroon.

Sahatavaran suurimmat ostajat euroilla mitaten olivat Japani ja Britannia. Vanerin suurin ostaja oli Saksa neljänneksen osuudella.

Suomi osti viime vuonna metsäteollisuuden tuotteita 1,6 miljardilla eurolla. Niitä tuli eniten Ruotsista ja Brasiiliasta.

JARMO PALOKALLIO

Tuontipuun osuus väheni

Ulkomaisten puun osuus tehtaiden puuhiuollostaa on supistunut lähes ennätysmatalalle. Ensimmäisellä tuonti kasvaa Venäjän WTO-jäsenyden takia.

Metsäntuotkimuslaitoksen mukaan Suomeen tuotiin viime vuonna 10,5 miljoonaa kuutiota puuta. Edellisvuodesta tuonti putosi kymmenyksellä.

METSÄSTÄ LYHYEST

Metsäteollisuus: ydinvoima tarpeen

Metsäteollisuus ry:n mukaan ala tarvitsee menestyäkseen ydinvoimaa eikä lisäydinvoiman rakentamista saisi jarruttaa poliittisin päätöksin.

"Hallituksen on luovuttava kaavavillusta ränkistöistä energiantuotantoa pääkäsiveistä windfall-verosta", vaatii etujärjestön toimitusjohtaja

Timo Jaatinen.

Samalla tuontipuun osuus metsäteollisuuden puunhankinnasta putosi 17 prosenttiin eli se oli matalimmillaan yli kymmeneen vuoteen.

Viime vuosikymmenen puovalitissa puun tuonti nousi 21 miljoonaan kuutioon. Sen jälkeen taantuma ja Venäjän puunvientitullit polttivat tuonnin.

Puu halpeni Ruotsissa

Puun hinnat ovat laskeneet Ruotsissa.

Heinä–syyskuun aikana tukin hankintahinta laski Etelä-Ruotsissa 10 prosenttia ja Keski-Ruotsissa 2 prosenttia. Pohjoisessa hinta pysyi ennallaan.

Kuitupuuhaltajien hinnat vähemmän. Pohjoisessa sen hinta jopa nousi 9 prosenttia.

Venäjän jäsenyys Maailman kauppajärjestö WTO:ssa laskee tulleja, mikä lisää tuontia ensi vuonna. Metla ennustaa tuontien nousevan viidenkaksella.

Viime vuonna tuonti keskeytti koivuakuitupuuhun ja hakkeen. Koivuakuitupuun osuus tuonnista oli 3,5 ja hakkeen 3,4 miljoonaa kuutiota. Hakkeesta

USA:n rakentaminen auttaa sahausta

Rakentamisen elpyminen Pohjois-Amerikassa on nostanut kanadalaisen Canfor-konsernin sahausliiketoiminnan voitolle. 353 miljoonan euron liikevaihdosta jäi 271 miljoonan voitto. Rakentamisaalutukset kasvoivat heinä-syyskuussa 28 prosenttia Yhdysvalloissa ja 8 prosenttia Kanadassa verrattuna viime vuoteen.

valtaosa oli havupuuja.

Tuontipuusta lähes kaksi kolmasosaa oli peräisin Venäjältä.

Suomesta vietin viime vuonna 1,5 miljoonaa kuutiota puuta. Eniten sitä raddattiin Ruotsiin. Lähes puolet viennistä oli mäntyä. Hakkeen ja jätteen osuus oli reilu viidennes.

JARMO PALOKALLIO

Södran tappio syveni

Södra teki kolmannelle vuosineljänneksellä 45 miljoonaa euroa tappiota.

Liikevaihtoa laski 2,7 prosenttia viime vuoden heinä-syyskuusta.

Gustaafson toimitusjohtajan Vantaalla Saitinin mukaan heikko meno johtuu samanaikaisesta kruunun vahvistumisesta ja sellun dollarihinnan laskusta.

Vuoden viimeinen iso Metsänomistajanumero tulossa!

Puukauppa käy kohtuullisesti ja polttopuun kysyntä pysyy hyvänä. Tulevana talvena metsänomistaja hakee lisätuloja metsästä. Koneita ja työkaluja kuluu ja uusia ostetaan.

Ole siis mukana kun metsästä puhutaan!

*Varaa ilmoituksesi heti vuoden viimeisestä jätтинumerosta
ja soita 020 413 2321!*

Aineistopäivä 1.11.
Aineistot sähköpostilla: ilmoitus@maaseudentulevaisuus.fi

MAASEUDUN TULEVAISUUS
Suomen 2. luetuin päivälehti

Lukijamäärä 319 000 (KMT S11/K12)
Levikki 83 259 (LT/2011)